

ANALIZA BILANSA

Dodatak „Narodnom Blagostanju“

BROJ 13

BEOGRAD, 27 MART 1937.

GODINA IX

Sadržaj:

Jugoslovenski kreditni zavod a. d., Beograd
 »Šumadija« a. d. za osiguranje i reosiguranje, Beograd
 Zanatlijska kreditna banka a. d., Beograd

JUGOSLOVENSKI KREDITNI ZAVOD A. D., BEOGRAD

Za Jugoslovenski kreditni zavod 1936 godina bila je jubilarna, jer je s njom završio prvu desetogodišnjicu svoga rada. Kao što je poznato, od ovih deset godina bile su u stvari samo prve četiri normalne, jer je posle prve uzbune ulagača na dan 23 septembra 1931 kod nas izbila neobično teška bankarska kriza, koja ni do danas nije sasvim prestala. To znači da opšte prilike, naročito u toku poslednjih šest godina, nisu bile nimalo povoljne, pogotovu za jednu sasvim mladu i novu banku.

Međutim, razvitak Jugoslovenskog kreditnog zavoda bio je ipak toliko sjajan, nagao i neobičan, da nam je teško naći dovoljno markantan izraz da ga pravilno ocenimo. U zemlji imamo preko 600 banaka, ali bi se na prste mogle prebrojati one čije je poslovanje u godinama bankarske krize bilo ma i približno slično poslovnoj ekspanziji Jugoslovenskog kreditnog zavoda.

Proširenje poslovnog volumena izvršeno je ovde za vidnom, americkom brzinom, uprkos bankarskoj krizi. Obrtni kapital zavoda iznosio je u milionima dinara:

krajem	1927	38,86	krajem	1932	49,59
„	1928	36,05	„	1933	63,52
„	1929	51,11	„	1934	77,38
„	1930	56,05	„	1935	88,63
„	1931	39,86	„	1936	96,87

Jugoslovenski kreditni zavod osnovan je 1926 godine, a otpočeo je svoj rad u 1927 sa glavnicom od 10 miliona dinara. Blagodareći velikom poverenju koje su njegovi osnivači uživali, i priliv uloga bio je od samog početka znatan, tako da je obrtni kapital zavoda već krajem prve poslovne godine dostigao 38,86 miliona dinara. Da bi sopstvena sredstva ostala u normalnom odnosu prema tudima, koja su priticala velikom brzinom, glavnica je već u 1930 godini povišena na 15 miliona. Krajem te godine obrtni kapital iznosi 56 miliona dinara.

23 septembra 1931 počinje panično podizanje uloga, ali je aktiva Jugoslovenskog kreditnog zavoda iznad svakog očekivanja likvidna, tako da je banka u stanju da bez ikakvih teškoća isplati svojim ulagačima i poveriocima preko 16 miliona. I posle toga — krajem 1931 — bančina gotovina iznosi oko 7 miliona dinara, tako da se u svakom trenutku, ne dirajući bančine dužnike, ulagačima i poveriocima moglo da vrati preko 30% njihovog potraživanja. Kada su za naše privatno bankarstvo u stvari tek počele teškoće — krajem 1931 — kod Jugoslovenskog kreditnog zavoda bankarska kriza bila je već likvidirana. I to definitivno. Dobija se utisak da

je ovde u poslednjoj trećini 1931 godine došlo samo do malog odmora, do ispitivanja nove situacije i pripreme za snažni pollet u toku sledećih godina.

Upoređenje glavnih bilansnih pozicija Jugoslovenskog kreditnog zavoda za četiri poslednje godine daje sledeću sliku:

Račun izravnjanja

Aktiva	1933	1934	1935	1936
			u hiljadama dinara	
Blagajna	4.605	9.476	11.274	11.774
Nar. banka i P. šted.	9.220	10.516	14.600	6.275
Potraž. kod banaka	1.926	1.224	441	376
4% blag. zapisi	—	—	—	6.000
Valute i devize	259	989	1.339	856
Hartije od vrednosti	1.346	1.088	1.188	936
Menice	16.853	18.882	22.356	25.660
Dužnici	29.307	35.203	37.433	44.993
Pasiva				
Glavnica	15.000	15.000	15.000	15.000
Rezervni fond	1.300	1.550	1.800	2.200
Fond za dubioze	—	—	—	1.432
Penzioni fond	120	145	170	220
Ulozi	45.405	58.697	69.657	75.102
Prenosne pozicije	502	738	520	957
Čista dobit	1.189	1.249	1.485	1.959
Zbir bilansa	63.516	77.379	88.631	96.870

Račun gubitka i dobitka

Rashodi				
Troškovi i plate	1.342	1.746	1.997	2.348
Porez	450	640	500	700
Otpisi	363	1.194	968	1.129
Čista dobit	1.189	1.249	1.485	1.959
Prihodi				
Kamate i prov.-saldo	2.979	4.306	4.166	5.012
Prenos dobiti	67	21	74	107
Razni prihodi	298	502	711	1.017
Zbir prih. ili rashoda	3.344	4.830	4.951	6.136

Završni računi ovog novčanog zavoda pokazuju sliku sjajnog napretka, sliku koju smo vidali kod naših bankarskih bilansa samo u periodu pre bankarske krize. Dok se kod najvećeg broja naših ostalih privatnih novčanik zavoda volumen poslova rapidno sužava i dok je njihova bankarska aktivnost smanjivana na najmanji mogući obim, dotle se kod Jugoslovenskog kreditnog zavoda obrtni kapital u 1932 povećava za 10 miliona, u 1933 za 14 miliona, u 1934 za daljih 14

miliona, a u toku poslednje dve godine za preko 19 miliona dinara, tako da je krajem 1936 godine ovaj za 143% veći od onog u 1931 godini. Za onoga koji ne poznaje ovaj zavod ni njegove upravljače ovakva poslovna ekspanzija mora da pretstavlja jedan gotovo neobjašnjiv fenomen.

Stvar se može ipak objasniti. „U toku desetogodišnjeg rada — veli uprava u svom poslednjem poslovnom izveštaju — nismo utužili nijednu menicu iz svog portfelja.” To nam ne pokazuje samo toleranciju i razumevanje uprave za eventualne neprilike bančnih dužnika, već je istovremeno i najočigledniji dokaz ogromne obazrivosti s kojom je ona uvek ulazila u svaki posao. Upravljači zavoda su poznati kao neobično iskusni i rigorozni bankari, a i poslovi s kojima se banka bavi spadaju među najlikvidnije i najsigurnije bankarske poslove uopšte.

Zbog savršenog poznavanja posla i komitenata od strane uprave, rizik je gotovo sasvim isključen. Ta činjenica kao i najrigoroznije ispunjavanje svih obaveza stvarali su Jugoslovenskom kreditnom zavodu ugled i poverenje kojima mogu da budu u punoj meri zadovoljni i ponosni kako akcionari tako i uprava.

Ako najpre razgledamo pasivu, vidimo da se zavod ni prošle ni ranijih godina nije služio ni reeskontom kod državnih banaka i ustanova ni inostranim kreditima. Jedina sredstva kojima on radi su isključivo — pored sopstvenih sredstava — samo uložni na uložnim knjižicama i tekućim računima. Porast uloga u godinama bankarske krize je bez primera. Sa 15,26 miliona krajem 1931 oni su se popeli na 75,1 miliona dinara krajem 1936 odnosno za 392%. Glavnica je posle 1930, kada je povišena sa 10 na 15 miliona, nepromenjena. Rezervni fond iznosi 2,2 miliona, za 400 hiljada dinara više nego krajem prethodne godine, što odgovara dotaciji iz čiste dobiti za 1935. Sa dotacijom iz dobiti za 1936 ovaj fond iznosiće 2,8 miliona, odnosno 18,3% od glavnice. U toku prošle godine obrazovan je i „fond za otpis sumnjivih potraživanja” koji iznosi 1,43 miliona. Kada se uzme u obzir i ostatak iz čiste dobiti za 1936, koji se prenosi na novi račun, vidi se da su ukupna sopstvena sredstva dostigla 19,4 miliona, što znači da sopstvena sredstva stoje prema tuđima kao i prema 4. U bankarskoj politici ovaj odnos se označava kao najnormalniji.

Struktura bančine aktive je naročito interesantna. Zavod se u prvom redu bavi finansiranjem izvoza, reeskontom menica manjih novčanih zavoda i sličnim kratkoročnim poslovima, koji se knjiže preko dva računa: menice i dužnici. Na ove dve pozicije otpada oko 73% od celokupne aktive, dok se daljih 25% aktive sastoji u raspoloživoj gotovini, 1% u devizama i valutama i 1% u hartijama od vrednosti. Mobilnost zavoda je na zavidnoj visini. Menice su prošle godine porasle za 3,3 miliona, sa 22,35 miliona u 1935 na 25,66 miliona krajem 1936. Dužnici po tekućem računu iznose 45 miliona prema 37,4 miliona u 1935. Za Jugoslovenski kreditni zavod, koji se ne služi reeskontom, tekući računi su interesantniji od meničnih zajmova, jer pružaju istu sigurnost, a mnogo su prikladniji za finansiranje izvoza. Gotovina iznosi 24,4 miliona. Od toga je bilo u blagajni 11,77 miliona, kod Narodne banke i Poštanske štedionice 6,27 miliona, kod ostalih banaka 376 hiljada, a u novim 4% blagajničkim zapisima Ministarstva finansija 6 miliona dinara.

Iako je znatan deo raspoloživih sredstava preko cele godine neplodno ležao u kasama zavoda i na žiro-računu, ipak je znatna i bruto-dobit. Blagodareći povećanju obrta sa 5 milijardi dinara u 1935 na 6,5 milijardi u 1936 račun prihoda pokazuje rekordne cifre. Saldo kamata i provizija, koji se javlja kao višak među приходima, iznosi 5 miliona prema 4,16 miliona u 1935. Razni prihodi su takođe za oko

30% veći. Oni iznose 1 milion dinara prema 711 hiljada u 1935 i samo 298 hiljada u 1933.

Troškovi i plate pokazuju takođe porast. To se moglo i očekivati s obzirom na ogromno povećanje poslova. 1927 rad je započeo sa skromnim aparatom od 6 činovnika i tri funkcionera, a krajem 1936 zavod je radio sa 38 osoba. U odnosu na prethodnu godinu troškovi i plate su ipak samo za 350 hiljada veće. Za porezu je rezervisano 700 hiljada prema 500 hiljada u 1935. I prošle godine je nabavljeno novog nameštaja za 148 hiljada dinara, ali je celi iznos, kao i ranijih godina, odmah otpisan.

Iskazana čista dobit iznosi 1,96 miliona, za 474 hiljade dinara više nego u prethodnoj godini. Ako se tome doda iznos od 1,43 miliona koji je dotiran neposredno fondu za dubioze, vidi se da ukupna čista zarada u 1936 iznosi 3,4 miliona odnosno oko 23% od glavnice. Akcionarima se deli dividenda od 6% prema 5% godišnje u toku 5 ranijih godina i 7% u 1930 godini. 600 hiljada je dotirano rezervnom fondu koji time dostiže 2,8 miliona, 80 hiljada penzionom fondu, 196 hiljada dato je upravi na ime tantijeme, 39 hiljada nadzornom odboru, a ostatak od 144 hiljade prenet je na novi račun.

U upravi se nalaze sledeća gospoda: Adolf Minh, predsednik; inž. Ljuba Godevac i J. Bin, potpredsednici; Slavko L. Singer, Bora Popović, Dragomir Rakić, Aleksandar Minh, Mihajlo Lukarević, Velimir Dimitrijević, Đorđe Lederer i Hinko Blivajs, članovi. U nadzornom odboru su gospoda: Borislav Stojankić, predsednik; Dragan Milićević, d-r Cvetko Gregorić i d-r Vinko Vrhunec. Upravljajući direktor je g. Hinko Blivajs.

„ŠUMADIJA” A. D. ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE, BEOGRAD

Zbog slučaja sa osiguravajućim društvom „Feniks” iz Beča, prošle godine bilo je došlo za kraće vreme do izvesnog zastoja u akviziciji novih osiguranja. Međutim, interesi su brzo uvideli da je taj slučaj sasvim individualne prirode i da nema nikakvog razloga za nepoverenje prema ostalim osiguravajućim društvima. S druge strane su se poboljšale i opšte ekonomske prilike, tako da je i za privrednu granu osiguranja 1936 godina bila povoljnija od prethodnih. I poslovanje „Šumadije” bilo je prošle godine znatno življe, kao što nam to pokazuju i donji podaci. Inače, njena sigurnost i likviditet do sada su uvek bili na potrebnoj visini, tako da je poverenje osiguranika potpuno razumljivo.

Rashodi	Račun gubitka i dobitka			
	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Opšti troškovi	1.445	1.425	1.574	1.437
Provizije	580	545	429	482
Otk. i štete živ. neto	1.031	951	875	867
Štete element. neto	789	222	275	280
Kamata	125	137	141	166
Amortiz. nepokretn.	—	130	170	100
Otpis dubioza	344	218	109	30
Kursna razl. hartija	168	—	—	—
Rezervna premija živ.	8.602	9.673	10.576	11.258
Prenosna prem. elem.	662	400	418	436
Rezerva za štete	172	233	115	173
Dobitak	519	510	620	848
Prihodi				
Pren. pozic. pr. god.	8.760	9.436	10.306	11.109
Prenos dobiti	—	6	—	12
Premije elem neto	1.655	1.000	1.045	1.091
Premije život neto	1.782	1.684	1.509	1.540
Dažbine element.	868	737	669	639

Dažbine život	18	5	3	19
Proviz. reosig. požar	342	454	359	268
Kamata	927	783	742	784
Prihod efekata	46	34	47	65
Prihod nepokretn.	—	270	471	503
Razni prihodi	39	33	152	48
Zbir prih.-rashoda	14.437	14.444	15.303	16.079

Na strani prihoda vidimo, da su dažbine elementara za 30 hiljada manje, provizija reosiguranja požara za 91 hiljadu i razni prihodi za 104 hiljade. Svi ostali prihodi pokazuju povećanje, tako da je u 1936 i zbir prihoda za 776 hiljada dinara veći od onog u 1935. S druge strane su opšti troškovi za 137 hiljada manji, a i otpis dubioza mogao je da bude smanjen za 80 hiljada. Blagodareći tome i čisti dobitak je za 228 hiljada dinara veći nego u 1935. Ovde moramo spomenuti da su naša osiguravajuća društva početkom prošle godine zaključila sporazum o jednakoj primeni tarife; time je obustavljena ranija bezobzirna konkurencija, a osiguranje je postavljeno na zdraviju osnovu, od čega će imati koristi ne samo osiguravajuća društva nego i osiguranici.

Stanje osiguranih suma bilo je (u milionima dinara):

Krajem	Br. polisa	Život	Br. polisa	Elementar
1933	2.143	41,1	11.149	2.678
1934	1.823	36,1	10.653	2.637
1935	1.667	33,1	10.649	2.700
1936	1.747	35,4	10.644	2.677

Smanjivanje portfelja života je obustavljeno, a osigurane sume u elementaru uglavnom su se održale na ranijoj visini, iako je u 1936 otpalo 1720 polisa (464 miliona dinara) usled isteka, storna i redukcije. Inače, procenat šteta se popravio u elementarnoj i u životnoj grani, kao što nam to pokazuje i sledeća tablica (u hiljadama dinara):

Godina	Odeljenje života			Odeljenje elementara		
	Premije	Štete	%	Premije	Štete	%
1933	1.782	1.031	57,9	1.655	789	47,7
1934	1.684	951	56,5	1.000	222	22,2
1935	1.509	875	58,0	1.045	275	26,3
1936	1.540	867	56,3	1.091	281	25,8

Poslednjih godina je odnos između premija i šteta kod elementarnih osiguranja neobično povoljan, a u odeljenju života on je takođe znatno manji od tehnički dozvoljenog. Treba napomenuti da se i rezervne premije života brzim tempom povećavaju sa 7,8 miliona u 1932 na 11,26 miliona krajem 1936. To pak znači sve bolje fundiranje osiguravajućeg društva „Šumadije“. Analizom njene aktive i pasive može se lako utvrditi, da je „Šumadija“ neobično zdrava.

Račun izravnanja

Aktiva	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Gotovina	40	32	55	82
Banke	15.019	11.611	12.685	13.626
Zajmovi na pol. živ.	1.460	1.605	1.776	2.104
Hart. od vrednosti	2.039	2.244	2.627	3.102
Nepokretnost	—	5.400	5.400	5.400
Osig. društva	1.157	955	957	921
Razna aktiva	1.027	625	579	655
Pasiva				
Glavnica	3.000	3.000	3.000	3.000
Fond za pov. glav.	2.500	2.500	2.500	2.500
Rezervni fond	1.196	1.339	1.493	1.662
Fond kurs. razl. hart.	—	210	592	818
Fond amort. nepokr.	—	130	300	400
Rezer. premija života	8.602	9.673	10.576	11.258
Pren. prem. elem.	662	400	418	436
Rezerva za štete	172	233	115	173
Osig. društva	3.848	4.054	4.282	4.588

Razna pasiva	243	424	182	206
Čist dobitak	519	510	620	848
Zbir bilansa	20.742	22.473	24.079	25.890

Zbir bilansa u 1936 iznosi 25,89 miliona i veći je za 1,8 miliona nego krajem 1935. Ako najpre pregledamo pasivu, vidimo da su sopstvena sredstva za oko 400 hiljada veća, dobit za 328 hiljada, prenosna pasiva i rezervisane štete za 760 hiljada, a potraživanja osiguravajućih društava za 300 hiljada. U aktivi su nepokretnosti ostale nepromenjene, a samo je dug osiguravajućih društava za 36 hiljada manji, dok su sve ostale pozicije povećane, i to banke za 941 hiljadu, gotovina za 27 hiljada, zajmovi na polise za 328 hiljada, hartije od vrednosti za 475 hiljada i razna aktiva za 76 hiljada.

Inače, celu pasivu možemo podeliti u tri grupe, i to: na sopstvena sredstva, dugoročne obaveze i kratkoročne obaveze. Sopstvena sredstva se sastoje iz glavnice i fondova, a iznose 8,38 miliona, odnosno kad im dodamo dotacije iz dobiti za 1936 godinu — okruglo 8,5 miliona. To znači da se sopstvena sredstva prema tuđima odnose kao 1 prema 2, što je za osiguravajuća društva vanredno povoljan odnos. Na dugoročne obaveze otpada oko 15 miliona dinara, i to 11,25 miliona na rezervnu premiju života, 436 hiljada na prenosnu premiju, 100 hiljada na rezervnu premiju elementara i 3,19 miliona na potraživanje osiguravajućih društava po pasivnom depou premijske rezerve osiguranja života. Kratkoročna pasiva iznosi samo 2,35 miliona, od čega otpada 1,39 miliona na potraživanje osiguravajućih društava po tekućim računima, 173 hiljade na rezervu za neisplaćene štete, 206 hiljada na raznu pasivu i oko 575 hiljada na dividendu, tantijemu i učešće osiguranika u čistoj dobiti.

Realizacijom jednog dela hartija od vrednosti mogla bi se odmah isplatiti celokupna kratkoročna pasiva. To znači da likvidet „Šumadije“ ne bi došao u pitanje čak ni u slučaju da su sve ostale pozicije u aktivi dugoročne, a to nikako ne stoji. I pitanje sigurnosti je izvan diskusije, jer politika plasiranja „Šumadije“ potpuno odgovara principima nauke o osiguranju. Postoje uglavnom 4 vrste plasmana: uložiti kod banaka (13,6 miliona), nepokretnosti (5,4 miliona), hartije od vrednosti (3,1 miliona) i zajmovi na polise života (2,1 miliona dinara). Na ove 4 pozicije i na gotovinu otpada ravno 94% od celokupne aktive. Pod raznom aktivom knjižena su nenaplaćena dokumenta sa 921 hiljadom dinara, a pod osiguravajućim društvima potraživanje „Šumadije“ po tekućim računima (307 hiljada) i aktivni depo premijske rezerve (613 hiljada).

Čisti dobitak u 1936 iznosi 848 hiljada prema 620 hiljada u prethodnoj godini. Tome treba dodati prihod hartija rezervnog fonda od 104 hiljade i zaradu na kursnoj razlici hartija od vrednosti od 225 hiljada dinara, jer su ova dva iznosa uneta neposredno u odgovarajuće fondove. Na taj način izlazi da je ukupni čisti dobitak „Šumadije“ u 1936 godini 1 milion 177 hiljada. Od ove sume upotrebjeno je 396 hiljada za isplatu 12% dividende i 10% dividendnog poreza, 423 hiljade za povećanje društvenih fondova, 100 hiljada za fond rezervne premije elementara, 168 hiljada za tantijemu, 25 hiljada isplaćeno je na ime učešća u dobiti osiguranicima života, a 20 hiljada Trgovačkom fondu. Ostatak od 45 hiljada prenet je na novi račun.

U upravi „Šumadije“ su g. g. Dobra S. Petković, predsednik; Dobrivoje T. Lazarević, potpredsednik; Aleksandar J. Jovanović—Resavac, Franja Bajloni, Živan Todorović, Petar Milanović, Milan B. Tomić, Ljubomir Trandafilović i Ilija S. Ilić. U nadzornom odboru nalaze se gospoda: Mladen J. Obradović, Mih. Lukarević, Milan Parivodić, Aleksandar Tadić, Dimitrije St. Mirković, Dimitrije Bogojević i Milan Jeftić. Direktor društva je g. Jovan P. Nikolić.

ZANATLIJSKA KREDITNA BANKA A. D., BEOGRAD

I Zanatlijska kreditna banka iz Beograda spada u red onog malog broja srednjih i manjih novčanih zavoda, koji su sjajno prošli kroz sve teškoće s kojima se poslednjih godina naše bankarstvo moralo da bori. I kod nje je u svoje vreme bilo odliva uloga, ali su se ulagači dosta brzo primirili, jer su sve zatražene isplate izvršene bez teškoća i bez odugovlačenja. Inače, banka se nalazi u rukama vrlo sposobnih i veštih bankara, koji su umeli da plasiraju poverena im sredstva sigurno i likvidno. I u prošloj godini najglavniji bančin poslovi bili su eskont menica i zajmova na podlozi zaloga hartija od vrednosti i dragocenosti.

Na bančino poslovanje povoljno je uticala i činjenica, što je ona uvek radila pretežno sopstvenim sredstvima. Tako je, na primer, u 1930, poslednjoj pre izbijanja bankarske krize, odnos između njenih sopstvenih i tuđih sredstava bio 3 prema 2. Ulozi na štednju iznosili su tada 3,45 miliona, a bančina aktiva je bila uvek dovoljno likvidna, tako da su se bez teškoća mogli podmiriti svi zahtevi ulagača. U 1934 došlo je zbog maksimiranja kamatnih stopa opet do izvesnog odliva uloga. Međutim, već u 1935 imamo ponovni priliv, uprkos smanjenju kamatne stope.

Kretanje glavnih bilansnih pozicija Zanatlijske kreditne banke za poslednje četiri godine pokazuje nam sledeća tablica:

Račun izravnjanja				
Aktiva	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Gotovina	370	422	671	401
Menice	3.331	2.579	3.214	3.749
Zajmovi na zaloge	2.729	2.845	2.667	2.367
Nepokretnosti	3.574	3.574	3.574	5.577
Nameštaj	91	75	70	64
Hartije od vredn.	351	366	228	245
Hartije rez fonda	485	642	700	691
Razna aktiva	83	8	11	5
Pasiva				
Glavnica	5.000	5.000	5.000	5.000
Fondovi bančini	1.682	1.748	1.846	1.846
Fond za osig. služb.	—	18	21	28
Ulozi na štednju	1.435	976	1.330	1.678
Reeskont	1.764	1.610	1.934	2.644
Drž. hip. banka	655	632	605	1.420
Neispl. dividenda	9	4	4	5
Porez na rente	3	2	2	2
Prenosna kamata	44	89	90	85
Tantijema	61	51	43	43
Dividenda	300	250	250	250
Razna pasiva	—	—	11	100
Zbir bilansa	18.972	17.517	19.576	21.678
Obrtni kapital	11.014	10.511	11.136	13.100

Bančin obrtni kapital, koji je krajem 1930 iznosio 11,8 miliona i koji je do kraja 1934 godine bio pao na 10,5 miliona, u 1936 je dostigao rekordnu visinu od 13,1 miliona dinara. Povećanje prema prethodnoj godini iznosi 2 miliona. Ako najpre posmatramo pasivu, videćemo da su prošle godine sopstvena sredstva ostala nepromenjena sa 6,87 miliona dinara. Ulozi su za 348 hiljada dinara veći. Reeskont je takođe povećan za 710 hiljada na 2,64 miliona, jer bančina uprava nije htela da ostavi bez kredita trgovce i druge privrednike, koji su ga tražili dajući sigurna pokriva. I potraživanje Državne hipotekarne banke je za 800 hiljada veće. To je uglavnom po-

sledica činjenice, da je Zanatlijska kreditna banka u toku prošle godine trampila svoje imanje u Kneza Pavla ulici sa imanjem u Knez Mihajlovoj br. 16 i Čika Ljubinoj br. 5.

U aktivi imamo samo tri znatnije promene. Pre svega, zbog pomenute trampe, nepokretnosti su za 2 miliona veće nego u 1935 i iznose 5,57 miliona dinara. Menice pokazuju takođe porast od 535 hiljada na 3,75 miliona, ali su zajmovi na zaloge pali za 300 hiljada dinara, na 2,37 miliona. I gotovina je za 270 hiljada manja nego u 1935, ali je još uvek veća nego u 1933 godini. Kao što se vidi, nepokretnosti predstavljaju najveći plasman i na njih otpada 42,5% od celokupne aktive. Bančina mobilnost je ipak znatna, jer su krediti koje je ona podelila sasvim kratkoročni i potpuno sigurni (u toku 1936 utužena su samo dva dužnika u ukupnom iznosu od 6.210 dinara), a raspoloživom gotovinom se može odmah isplatiti 25% svih uloga na štednju. Banka ima, pored toga, i hartija od vrednosti u iznosu od 936 hiljada dinara. U slučaju potrebe ove bi se hartije mogle bez ikakvih teškoća založiti ili prodati sa znatnom zaradom.

Račun gubitka i dobitka				
Rashodi	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Kamata	286	247	180	271
Troškovi	689	590	587	557
Otpis nameštaja	9	8	8	7
Otpis nenapl. potraž.	316	303	340	78
Čista dobit	405	338	329	329
Prihodi				
Oporez. prih. 1933/34	—	—	228	—
Kamate i proviz.	1.288	745	739	769
Kirija	348	373	316	414
Razni prihodi	70	65	—	—
Od hartija od vredn.	—	55	27	20
Kursna razl. hartija	—	248	85	—
Napl. otpis. potraž.	—	—	50	39
Zbir prihoda-rashoda	1.786	1.487	1.445	1.242

Do kraja 1935 bruto prihodi su opadali, uglavnom zbog smanjenja prihoda od kamate, što je u vezi s maksimiranjem kamatnih stopa. Zbir prihoda je i u 1936 opet manji. Ali treba imati u vidu, da se u 1935 među prihodima javila i pozicija »oporezovani prihod iz 1933/34« od 228 hiljada. Poreske vlasti prilikom revizije razreza poreza nisu bile priznale otpise nekih dubioza, koje je banka izvršila u toku 1932, 1933 i 1934. Zbog toga su se ti otpisi morali stornirati, tako da su se u 1935 javili na strani prihoda. Međutim, kako su ta potraživanja stvarno nenaplativa, banka ih je u istoj godini opet unela kao otpis među rashode. U 1936 nema među prihodima ni dobitka na kursnoj razlici. Inače, prihodi od kamate su za 30 hiljada veći, a oni od kirije za 100 hiljada.

Na strani rashoda vidimo, da su otpisi nenaplativih potraživanja znatno manji, a troškovi su takođe reducirani za 30 hiljada dinara. Međutim, izdaci za kamatu su za 90 hiljada veći, što je posledica većeg priliva tuđih sredstava.

Čisti dobitak iznosi 329 hiljada dinara i jednak je s onim iz prethodne godine. Od toga je, upotrebljeno za 5% dividendu 250 hiljada, za povećanje rezervnog fonda 33 hiljade, za penzioni fond 3 hiljade, a za tantijemu 43 hiljade dinara.

U upravi su gospoda: Radomir Milačević, predsednik; Oto Lorenc, Dušan Stojadinović, Stojan Veljković, Velizar Barić, Krsman Vitorović i Tadija V. Ilić. U nadzornom odboru su g.g.: Isidor D. Vitorović, Borislav B. Todorović i Sreten Milačević. Direktor banke je g. Tadija V. Ilić.